

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V názvu zákona se slova „**v roce 2020**“ zrušují.
2. V § 1 odst. 1 se slova „v roce 2020“ a slova „, jejichž zavedení vedlo ke vzniku překážky v práci“ zrušují.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

Dne 14. 4. 2020 nabyl účinnosti zákon č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Tento zákon byl přijat v návaznosti na vyhlášení nouzového stavu ode dne 12. března 2020 z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeným novým koronavirem SARS-CoV-2. Na základě tohoto nouzového stavu byla přijata krizová opatření, kterými bylo uloženo orgánům veřejné moci a správním orgánům omezení provozu vyplývající z nouzového stavu.

Navrhovaná právní úprava vychází z potřeby ponechat účinnost části první tohoto zákona tak, aby byla i nadále zajištěna aplikace postupu na základě tohoto zákona v případě poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a poskytování příspěvku v rámci cíleného programu podle § 120 zákona o zaměstnanosti.

Předpokládá se, že definovaná mimořádná opatření podle uvedeného zákona budou nadále mít vliv na omezení provozu orgánů veřejné moci a správních orgánů, a je tedy nutno zachovat dočasnou změnu podmínek pro poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a příspěvků v rámci cíleného programu k řešení zaměstnanosti podle § 120 zákona o zaměstnanosti. Konkrétně se jedná o prokazování splnění podmínky bezdlužnosti, tedy že zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené finančním nebo celním úřadem, nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění nebo na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Po dobu mimořádných opatření se tedy nadále bude v rámci poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce pro účely stanovení jeho výše započítávat také náhrada mzdy nebo platu poskytnuté zaměstnanci při překážkách v práci na straně zaměstnavatele.

2. Odůvodnění hlavních principů a nezbytnosti navrhované právní úpravy

Na základě důvodného předpokladu přetrvávání omezení činnosti orgánů veřejné moci a státní správy v důsledku definovaných mimořádných opatření se navrhuje, aby po dobu těchto mimořádných opatření bylo nadále upuštěno od dokládání bezdlužnosti u zaměstnavatelů na chráněném trhu práce ve vztahu k výše uvedenému příspěvku a u zaměstnavatelů, kteří budou žádat o příspěvky v rámci cíleného programu k řešení zaměstnanosti podle § 120 zákona o zaměstnanosti. Nadále lze totiž důvodně předpokládat, že žádosti o vystavení bezdlužnosti nebudou moci zaměstnavatelé získat včas, a to vzhledem k enormní vytíženosti příslušných úřadů. I když se příspěvky budou poskytovat bez splnění podmínky prokazování bezdlužnosti, zaměstnavatelé budou povinni své závazky resp. dluhy vůči příslušným institucím uhradit.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předkládaný návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a plně respektuje též Listinu základních práv a svobod.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie a judikaturou soudních orgánů Evropské unie

Navrhovaný zákon je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se žádnými mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána.

6. Předpokládané hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny

Pokud jde o prodloužení účinnosti stávající úpravy týkající se splnění podmínky bezdlužnosti, je potřeba uvést, že její neuplatnění nebude mít žádný vliv na plnění povinnosti zaměstnavatelů své závazky resp. dluhy vůči příslušným institucím uhradit.

Refundace náhrady mzdy nebo platu v případě překážek v práci na straně zaměstnavatele bude moci být poskytnuta v zákonem již stanovené maximální výši příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce, která činí 13 600 Kč. V této souvislosti je potřeba poukázat na tu skutečnost, že pokud z důvodu mimořádných opatření v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 nemůže zaměstnavatel na chráněném trhu práce svým zaměstnancům přidělovat práci, je povinen jim vyplácet náhradu mzdy nebo platu ve výši stanovené zákoníkem práce. V takovém případě se nejedná o „vícenáklad“, ale pouze o přesunutí mzdového nákladu do formy „náhrady mzdy nebo platu“. Tyto náklady budou tedy pokryty v rámci prostředků určených na výplatu tohoto příspěvku.

U zmiňovaných příspěvků se bude jednat o nastavení vstřícného postupu vůči zaměstnavatelům v době nouzového stavu nebo v době platnosti mimořádných opatření při epidemii, kdy nebudou muset pro poskytnutí zmiňovaných příspěvků splnit podmínku bezdlužnosti, což přispěje k žádoucímu zachování stávajících pracovních míst, a to i pro osoby se zdravotním postižením.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů nebyly identifikovány žádné negativní dopady.

Navrhovaná právní úprava nemění existující zpracování osobních údajů a ani nezakládá žádné nové způsoby jejich zpracování.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaný zákon není spojen s žádnými korupčními riziky.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

Navrhovaná úprava nebude mít za následek žádné dopady ani na životní prostředí.

10. Způsob projednání návrhu zákona

Současně s předložením návrhu na změnu zákona č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, se předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky žádá o vyhlášení stavu legislativní nouze a o projednání návrhu zákona ve zkráceném jednání v rámci vyhlášeného stavu legislativní nouze podle § 99 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, a to vzhledem k výše uvedeným důvodům, tj. zachování dosavadního postupu vůči dotčeným zaměstnavatelům garantovaného uvedeným zákonem.

Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1

Novelou je měněn název zákona, neboť je zřejmé, že epidemie onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2 nebude omezena pouze na rok 2020 a opatření bude třeba přijímat i v následujícím období.

K bodu 2

Tento návrh vychází z potřeby zachovat postup garantovaný zákonem č. 161/2020 Sb., který je aplikovaný v případě poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a příspěvku cíleného programu podle § 120 zákona o zaměstnanosti, a to proto, že i nadále přetrvávají důvody pro jeho uplatnění vyvolané mimořádnými opatřeními při epidemii. Zároveň lze důvodně očekávat, že uvedený stav bude trvat i v dalším období, a proto je na místě přijmout příslušná opatření směřující na chráněný trh práce a na oblast příspěvku poskytovaných v rámci cíleného programu podle § 120 zákona o zaměstnanosti.

K Čl. II – Účinnost

Účinnost zákona je navržena v souladu s § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb. ve znění zákona č. 277/2019 Sb., a to s ohledem na skutečnost, že návrh zákona je vydáván v době nouzového stavu a jeho projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky je navrhováno ve stavu legislativní nouze.

V Praze dne 30. listopadu 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministryně práce a sociálních věcí:

Dipl.-Pol. Jana Maláčová, Msc., v.r.